

לונדון, 8.2.47

פוליה יסרה -

ההצעות שלא נִיחַנו לנו לפני יוֹמִים - הוגשו לנו היום. הן כאילו הצעות סודיות, אבל מכיוון שנמסרו גם לערבים אין לי ספק שיתפרסמו בכל העתונים במשך יום מחר, ואולי עוד היום בעתוני אמריקא ומצרים. לצערי אני רואה שהניחוח שלי - כתבתי לך אודותיו לפני שלושה ימים - נתקיים אלא שההצעות הן מכמה בחינות גרועות ממה ששערתי, אבל ביסודו ניחוחי היה נכון. הניסוח של ההצעות נעשה לא בלי ערמה, והוא מכוון לטצוא חן בעיני אמריקא, מפלגת הפועלים, הערבים והיהודים, - וטובטחני שאולי מלבד מפלגת העבודה בבריטית, שום צד לא ירומה ולא יקבל את ההצעה. יש לי רושם שמחברי הספר הלבן משנת 1949 סיפלו גם בדוקומנט החדש, אם כי נוספו גם "ידיים" חדשות. הטכניקה של הניסוח מזכיר מאוד את הטכניקה של הספר הלבן: ציטוטים מהכנרת, ההלונגות על שני הצדדים הרבים, העזרת=פנים כאילו הכל נעשה רק לשם שמם ומתוך גאמנות למנדט - לכעשה טלפים בזרון את כל כוונתו והכנו של המחנך ומתעלטים מהעיקר - בהתחייבות לפתור שאלת הוסר המולדת של העם היהודי, ומנסים ל"הקפיא" את המצב בארץ ובהקים מדינה "עצמאית", כלומר ערבית, עם מיעוט יהודי נצחי. ההצעה החדשה שונה רק בפרטים, לא בלתי חשובים, מהספר הלבן. גם הבטיחו עליה של עוד 75.000 במשך חמש שנים, הפעם מבטיחים עליה של 90.000 במשך שנתיים (4.000 לחודש). שם אמרו שאחר-כך חלויה העליה ב"השלמת" הערבים, הפעם - בהחלסת הנציב העליון

. / .

אפשר לערער עליה בפני בורות של האומות המאוחדות (במקום שיש רק נציגים ערבים, ואף לא נציג יהודי אחד). שנוי שני - קובעים לפי שעה "אזורים" יהודים וערבים, אולם הטלת העליון הוא בידי הנציב (The H.C. would Continue to exercise supreme legislative and executive authority) שנוי שלישי: בעוד ארבע שנים תקרא אספה מיחדת, והמדינה העצמאית חוקם (ע"י הנציב העליון) רק אם יהיה הסכם בין רוב נציגי היהודים ובין רוב נציגי הערבים. אם לא יהיה הסכם יובאו ההצעות השונות לפני "מועצת הכסחון" של האומות המאוחדות.

לפי התכנית יחלקו הארץ לאזורים אזורים, בכל

אזור יהיה רוב יהודי או ערבי. האזורים היהודים והערבים לא מוכרחים להיות רצופים (למנוע או להכביד אחד-כך הקמה כרינה יהודית בחלק אחד של הארץ), באופן כזה יתכנו כמה אזורים יהודים במחוזות שונים בארץ, קרועים זה מזה ע"י אזורים ערבים. לעומת

תכנית מוריסון יש כאן שנוי חשוב: בטל אזור הנגב הבריטי

(לפי ההצעה החדשה זה יהיה כנראה אזור ערבי, אם כי אפשר ברצון

טוב (אשר איננו בממשלה זו) לעשותו גם לאזור ערבי בהתאם לנוסח

של ההצעות. בטל גם מחוז ירושלים, וכל הארץ (לפי הנוסח הנוכחי)

תחולק למספר אזורים ערבים ואזורים יהודים בלבד. הממשלה המרכזית

תעניק לממשלת האזורים "סמכות רחבה לגיבוי, ארמיניסטרטיבית

וכספית, לרבות קצת אחריות בעניני משטרה" To the local

Administration the Central government would devolve a wide range of

powers, legislative, administrative and financial, including some share

in responsibility for the police".

יבטיחו זכויות המיעוט היהודי באזור ערבי, וזכויות מיעוט ערבי באזור יהודי, אבל ברור שלא יבטיחו שוויון-זכויות אזרחי מלא, כי ההצעות מונות חמש ערבות, ורק חמש, ואילו הן: (1) גציגות מספיקה למיעוט בפולמנט האזורי, (2) אחוז הוגן (reasonable) של משרות באדמיניסטרציה, (3) חופש דתי ודת-מספס דתיים. (4) הזכות לכלכל בתי-ספר מיוחדים, (5) זכות הלשון בפני לשלטון או למשפט:

אבל אין זכר לזכות עליה או התישבות, להיפך, סעיף מיוחד על העברת קרקע קובע בפירוש: Control over transfers of land, including the power to amend the existing hand transfers regulations would be conferred on the local authorities.

בהצעות על עליה יש התחכמות רבה, למשך שנתיים תהיה עליה של 4.000 לחודש. לשאר משך הטרוזסטישיזם (3-4 שנים) יחליט הנציב העליון, מתוך ההיעצות עם המוסד המיעץ, אם תמשיך העליה ומה יהיה גודלה, בשים לב ליכולת הקליטה הכלכלית (During the remainder of the period of Trusteeship, the continuance of immigration and the rate of entry would be determined, with due regard to the principle of economic absorption capacity, by the H.C. in consultation with his Advisory Council".

אם לא יהיה הסכם (בין הנציב ובין המוסד המיעץ) יכריע ועד
הבוררות שיכונה ע"י האומות המאוחדות.

במוסד המיעץ (Advisory Council) יהיו

נציגי האזורים היהודים והערבים, וגם נציגי פועלים ושאר
"אינטרסים מאורגנים". כאן יש תחבולה להגדיל אולי מספר
היהודים במוסד המיעץ - כי ידידינו רצו שיהיה פרטי בין יהודים
וערבים - אט יוקם הסרוסטישיס (כלומר כגדס חדש לאנגליה מהאומות
המאוחדות) תחבטל הסוכנות היהודית, ובשקופה יבואו החברים היהודים
של המוסד המיעץ.

הצעה זו נדחת על-ידינו בכל החוקה הפתוי של
4.000 לחודש במשך שנתיים לא יעביר אותנו על דעתנו. אנחנו
בהכניית סוריסון הבטיחו 100.000 במשך שנה אחת - והמשך העליה
לא העמד בהפק. אין לי ספק שגם הערבים ידחו, כי (1) יתנגדו
להמשך עליה, (2) יטענו (בצדק) שאפילו אחרי 5 שנים לא תהיה
א"י עצמאית, כי רוב היהודים לא יסכים לכך, והשאלה העבור
לאומות המאוחדות; מדוע, איפוא, לא העבור כ"ר. הם גם יתנגדו
לאזורים יהודים, אט כי האזורים לא יהיו רצופים, כי בכאן יש
וכו למדינה יהודית.

הפעם נצטרך להודיע לממשלה בלסון ברורה וסופית
שמצדנו לא תתכן הסכמה או הטלטה לסוג הכניית, שאינה מבטיחה
בהחלט שני דברים אלה: (1) פתרון חוסר סולדת - כלומר אפשרות
של קליטה המוני עולים והתישבות חדשה רחבה, (2) הקמת מדינה
יהודית כמקדם או במאוחר.

מחר יש לנו ישיבה לדון על התכנית ואולי מחזית
נפגש עם הממשלה ונניח לה תשובתנו. טכום כך לא נמעי לפרים
כאשר השנהי.
מתקובים ימי ההכרעה – אבל עוד יהיו צרות, דחיות,
טבוכים, הצעות חדשות – וסוף סוף אם נדע לעמוד – כלומר אם
נדע לקיים היטב ותלמות ההנועה הציונית מצד אחד, ונדע גם
לעמוד בפני לחץ הממשלה, סבלי להכנע וסבלי להתיאש ולהתבלבל –
נגיע למטרתנו במקדם או במאוחר, אולי לא כל כך במקדם, אבל
גם לא במאוחר מאוד.

שלום רב ונשיקות

דוד.